

Den traditionelle jernindustri i Kina og dens moderne skæbne

Background to the Great Leap Forward in Iron and Steel:

The traditional Chinese iron industry and its modern fate

钢铁生产大跃进的背景 • 中国传统制铁业及其现代命运

Donald B. Wagner (华道安)

Tsai - Yemng
Vice Konung af Canton

Färgtryckt af J. F. Meyer & C. i Stockholm.

CHINAS HANDEL,

INDUSTRI OCH STATSFÖRFATTNING,

JEMTE

UNDERRÄTTELSE OM CHINESERNES FOLKBILDNING,
SEDER OCH BRUK,

SAMT

NOTISER OM JAPAN, SIAM M. FL. ORTER.

AF

C. F. LILJEVALCH.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS JOH. BECKMAN,
1848.

INNEHÅLL

1	Rapport till Kongl. Commerce-Collegium	Pag.	1.
22	Tractaten med China	»	22.
64	Tull-Tariffen	»	64.
87	Mynt- och Bankväsende	»	87.
94	Mätt, Mål och Vigt	»	94.
98	Opium	»	98.
111	Salthandeln	»	111.
114	Metaller	»	114.
127	Skogsprodukter	»	127.
132	Smaltz, Stockfisk m. m.	»	132.
137	Några ord om Skepp m. m.	»	137.
141	Thé	»	141.
148	Silke	»	148.
152	Bomull	»	152.
156	Oljor	»	156.
166	Vegetabilisk Talg	»	166.
168	Vegetabiliskt Vax	»	168.
169	Staden Canton	»	169.
230	D:o Macao	»	230.
234	D:o Hongkong	»	234.
237	D:o Amoy	»	237.
241	D:o Fu-chu-fu	»	241.
245	D:o Ningpo	»	245.
255	D:o Shanghai	»	255.
279	D:o Suchau	»	279.
282	Handeln mellan Singapore och China	»	282.
289	Ön Sumatra	»	289.
292	Handeln mellan Macassar, Borneo och China	»	292.

INNEHÅLL

Rapport till Kongl. Commerce-Collegium	Pag.	1.
Tractaten med China	»	22.
Tull-Tariffen	»	64.
Mynt- och Bankväsende	»	87.
Mätt, Mål och Vigt	»	94.
Opium	»	98.
Salthandeln	»	111.
Metaller	»	114.
Skogsprodukter	»	127.
Smaltz, Stockfisk m. m.	»	132.
Några ord om Skepp m. m.	»	137.
Thé	»	141.
Silke	»	148.
Bomull	»	152.
Oljor	»	156.
Vegetabilisk Talg	»	166.
Vegetabiliskt Vax	»	168.
Staden Canton	»	169.
D:o Macao	»	230.
D:o Hongkong	»	234.
D:o Amoy	»	237.
D:o Fu-chu-fu	»	241.
D:o Ningpo	»	245.
D:o Shanghai	»	255.
D:o Suchau	»	279.
Handeln mellan Singapore och China	»	282.
Ön Sumatra	»	289.
Handeln mellan Macassar, Borneo och China	»	292.

Hvalfiske på Chinas kust	Pag. 298.
Karavanhandeln mellan Ryssland och China	» 301.
Liu-Chiu-Öarne	» 308.
Boktryckeri-konstens, Krutets och Compassens uppfinning	» 317.
Religions-frihet i China	» 323.
Chinesernes begrepp om Skapelsen och Naturkrafterne	» 327.
Chinas tidsräkning	» 331.
Chinas Dynastier	» 333.
Chinesiska Regeringen	» 334.
Embetsmän i Canton	» 336.
Chinesernes Seder och Bruk samt Statistik	» 338.
Giftermåls-Ceremonier	» 358.
Chinesiska Ordspråk	» 368.
Japan	» 374.
Bashee-Öarne	» 389.
Siam	» 391.
Siamesernes ursprung och religion	» 401.

Plancher:

1. Porträtt af Ki-Ying.
2. Kwo-tien-chi-chú (vattenhjul af Bambu).
3. Ling-pi-mi (Risqvarn).
4. Shi-san-hong (utländska Faktorierna i Canton).
5. Tempel vid Macao.
6. Chinesiskt rum med tre unga damer och en tjänstflicka.

Till Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium.

Till åtlydnad af mig meddelad instruction för den på Kongl. Maj:ts nådiga befallning företagna och fulländade resa till Indien och China, får jag den äran att, under åberopande af de från Singapore och Manila afsända rapporter, afgifva berättelse om handeln i China och åtskilliga Ostindiska orter, synnerligast sådana som anses kunna blifva af intresse för de Förenade Rikenas handel och sjöfart.

Denna berättelse hade bordt och äfven kunnat före detta vara aflemnad, om icke den händelse inträffat, att en del af de handlingar på hvilka den skulle grundas, afsända med fartyg för undvikande af karantäns behandling i Triest, hitkommit mycket senare än jag påräknat.

Så framt de meddelande underrättelserna lyckas att väcka något intresse hos handlande och skeppsredare, så tyckes emedlertid den närvarande tidpunkten, då handel och sjöfart inom Europa hotas med ett temporärt stillestånd, just vara egnad att leda spekulationen på nya vägar, dem man ej lika gerna beträder så länge skepp och kapitaler finna full och lönande sysselsättning på de gamla, väl kända handelsplatserna.

För att i grund studera det stora Chinesiska rikets kolossala handel skulle fordras flitiga forskningar, oafbrutet fortsatta under en half mansålder. Språk, sedvanor och intressen uppstapla hinder mot erhållandet af san-

Metaller.

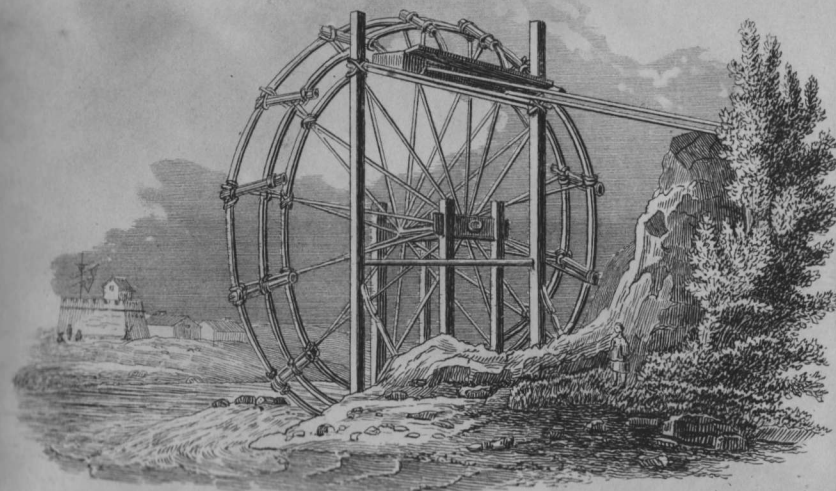
China producerar guld, silfver, hvit och röd koppar, bly, tutanego och jern, samt måhända något tenn, hvilket likväl af många bestrides.

Guld erhålles genom vaskning, mest i provincerne *Yun-nan* och *Sz-chuen*, nära gränsen af det gamla Birmaniska riket, hvars ymniga tillgång på denna ädla metal är väl bekant.

I China synes guld sällan i rörelsen, annorlunda än såsom handelsvara, och deraf tillverkade smycken äro mindre allmänna der, än i andra Asiatiska länder.

Chineserne anse icke sjelfve, att den inhemska guldproduktionen är stor, och kunna ej lemna tillförlitliga underrättelser om verkliga beloppet; likväl finner man vid nogare forskningar att stora quantiteter deraf utgå till Indien.

Silfver frambringas på flere ställen inom det Himmelska riket, men synnerligast i provinsen *Yun-nan*, som alltid nämnes i första rummet, då fråga är om ädla metaller. Till produktionens betydenhet kan man sluta af den massa silfver, som under de sist förflutna åren, enligt hvad känt är, afgått till Indien i betalning för opium och till England såsom krigs tribut. Ingen nation, på samma ståndpunkt af civilisation och lefnadslyx, brukar så litet silfver som Chineserne. Vid de stores i öfrigt lysande måltider ser man icke en sked eller annan pjes af silfver för nyttjande eller prydnad. Allt serveras der på porslin, eller på emaljerad koppar, med en och annan artikel af hvit koppar.

Kwó-lien-chi-chú

[Wattenhjul af Bambu]

Lung-pi-mi

[Ringsvarn]

Det silver som finnes i landet användes till bytmedel, och räcker derföre bättre till än hos nationer, hvilka draga en så stor del af den ädla metallen från rörelsen till skåpen och skänkarne.

Koppar, hvit, är en vacker och nyttig *naturlig alloy* i China, hvilken, väl arbetad, nära liknar silver. Priset på den bästa är 39 à 40 piaster pr picul eller circa 248 R:dr B:ko pr skeppund, och tillgången är ymnig. Koppar, röd, ingår i tillverkningen af landets mynt och konsumeras derföre i ofantlig quantitet. Äfven af denne metall lemnar Yun-nan största bidraget, hvarjente flere andra provinser producera mer och mindre deraf.

Från Japan införes mycken röd koppar, likasom från Peru och Chili; likväl återutföres en stor del deraf till Indien. Priset är 25 à 28 piaster pr picul.

Tenn införes från Batavia och Singapore, och priserna på dessa orter reglera merendels den Chinesiska marknaden för denna vara. Det har emedlertid händt, att den kunnat köpas i Canton lägre än på produktionsorterna, men en köpare måste noga pröfva godheten, för att ej blifva bedragen, ty Chineserne försätta den med bly, och tillverka således en alloy af sämre beskaffenhet, fastän af vackert utseende.

Bly frambringas på många ställen i China, hvarjente omkring 40,000 picul årligen införes, nu mera nästan uteslutande från Förenta Staterna.

Produktionskostnaden i China lär uppgå till omkring 5 piaster pr picul, och arbetet i blygrufvorna rättas efter priset i Canton. Vid tillfällen, då en stor tillförsel af utländskt bly trycker priset, inställes arbetet, och börjas ej åter, förrän det höjt sig tillräckligt för att

Det silver som finnes i landet användes till bytmedel, och räcker derföre bättre till, än hos nationer, hvilka draga en så stor del af den ädla metallen från rörelsen till skåpen och skänkarne.

Koppar, hvit, är en vacker och nyttig *naturlig alloy* i China, hvilken, väl arbetad, nära liknar silver. Priset på den bästa är 39 à 40 piaster pr picul eller circa 248 R:dr B:ko pr skeppund, och tillgången är ymnig.

Koppar, röd, ingår i tillverkningen af landets mynt och konsumeras derföre i ofantlig quantitet. Äfven af denne metall lemnar Yun-nan största bidraget, hvarjente flere andra provinser producera mer och mindre deraf.

Från Japan införes mycken röd koppar, likasom från Peru och Chili; likväl återutföres en stor del deraf till Indien. Priset är 25 à 28 piaster pr picul.

Tenn införes från Batavia och Singapore, och priserna på dessa orter reglera merendels den Chinesiska marknaden för denna vara. Det har emedlertid händt, att den kunnat köpas i Canton lägre än på produktionsorterna, men en köpare måste noga pröfva godheten, för att ej blifva bedragen, ty Chineserne försätta den med bly, och tillverka således en alloy af sämre beskaffenhet, fastän af vackert utseende.

Bly frambringas på många ställen i China, hvarjente omkring 40,000 picul årligen införes, nu mera nästan uteslutande från Förenta Staterna.

Produktionskostnaden i China lär uppgå till omkring 5 piaster pr picul, och arbetet i blygrufvorna rättas efter priset i Canton. Vid tillfällen, då en stor tillförsel af utländskt bly trycker priset, inställes arbetet, och börjas ej åter, förrän det höjt sig tillräckligt för att

lemna en skäligen vinst. Det har under senare åren varierat mellan $5\frac{1}{2}$ och $6\frac{3}{4}$ piaster pr picul. En stor mängd bly användes till beklädnad af thé- och camphertlådor. Det är intressant att se de enkla medel som Chinesen, i brist på valsverk, använder, för att åstadkomma de tunna plåtarna för detta ändamål. Hela fabriken utgöres af en liten jernpanna, en slef, 2 släta stenar, liknande dem som begagnas af litografer, samt några ark papper. Den ene stenen är liggande, medan fabrikanten med en hand håller den andre stenen, som är betäckt med papper, upplyftad, samt med andra handen uthåller det smälta blyet på den liggande stenen, och derpå nedsläpper den andre, då plåten i ögonblicket är färdig, och så slät som hade den passerat de finaste valsar.

Tutanego, en blandning af zink, koppar och jern, är den metall hvaraf det nu mera försämrade myntet (Cash) hufvudsakligen består. Den produceras inom landet till otrolig mängd och införes äfven från Cochinchina. Förr än Schlesisk zink allmänt bragtes i världshandeln, utfördes årligen från China 50,000 picul tutanego endast till Indien, och, såsom bekant, afskeppades deraf äfven till Europa. Nu har utförseln nära upphört. Priset var fordom 13 å 14 piaster pr picul, men är nu blott $6\frac{1}{2}$ till 9 piaster, efter kvalitet, som varierar betydligt i mån af större tillsats af sämre metall.

1843 och 44 infördes till China från England rätt betydliga kvantiteter zink, och såldes i förstone med god vinst, men importen har upphört till följe af ökad produktion af tutanego inom China samt deraf följande lägre pris äfven på zink. Nästan all fabrikation i China bedrifves på så enkelt sätt och utan dyrbara byggnader

eller redskap, att den kan inställas genast, så snart dagens pris icke lemna vinst åt tillverkaren, samt upptagas åter i det ögonblick då priset höjt sig. Producenten i China spekulerar ej på framtida högre pris, utan vill genast afsätta sin vara, efter hand som den tillverkas, med beräkning af så låg vinst som möjligt; eller ock afskedar han sina arbetare och låter sitt af bambuhyddor bestående etablissement hvila. Detta förhållande verkar deremot till spekulationer af andra personer, då en vara fallit under sitt värde. Dessa göra då större uppköp deraf, och pantsätta varan hos något bankirhus, som lemna omkring $\frac{3}{4}$ delar af värdet i penningar, och derigenom sätter spekulanten i tillfälle göra nya uppköp till 4 gånger större belopp än hans eget kapital skulle hafva medgifvit.

Chineserne, som med skäl kallas Orientens Judar, hafva i allmänhet stark böjelse för spekulationer, och såsom goda kalkylatörer nöja de sig med en ringa förtjenst, i förhållande till affärens belopp, och se isynnerhet på hastig omsättning af kapitalet. Sällan handlar någon ensam, utan 4, 5 å 6 personer, eller flere, sammanlå gemenligen sina fonder, då de börja en rörelse.

Till följe af den höga penningräntan, är det emedlertid bankirhusen som skörda den största vinsten af förefallande spekulationer.

Quicksilver finnes i China, men importen från Europa nedsätter priset ofta så lågt, att arbetet i grufvorna måste inställas. Det varierar mellan 90 och 140 piaster pr picul.

Jern.

Chinas stora folkmängd, högt uppdrifna åkerbruk, mångfaldiga slöjder och nästan oräkneliga farkoster af

olika storlek, borde förutsätta en omätlig förbrukning af jern, hvilken likväl, ehuru stor, icke står i vanligt förhållande till folkmängden och industrien.

Flere orsaker verka gemensamt till en inskränkt jernkonsumtion.

1:o Finnas, med undantag af de närmast Tartariet belägna provinserna, inga landsvägar och följaktligen inga åkdon.

2:o Göras spik, bult och jernbeslag umbärlige genom bambu och rotting, som företräda deras ställe der, hvarest vi skulle finna dem oundvikligen nödvändiga, t. ex. vid vattenverk. Sådana byggas i China utan att dertill ett lod jern användes. Ett vattenhjul af ända till 30 fots diameter förfärdigas, med undantag af stocken, blott af bambu och rotting, det ena ämnet till lötar, armar och skoflar, det andra till föreningsband; och det är förvånande att se den styrka och varaktighet som dermed vinnes.

Fartyg, till och med de Kejserlige krigsjunkerne, begagna allmänt ankaren af hårdt träd, hvars klor äro fästade vid stocken med jernringar. Något smide erfordras väl för större junker, men likväl obetydligt i förhållande till bruket i Europa. Mindre junker och båtar äro fästade med rotting på flere ställen, der vi skulle anse jernbult och beslag oundvikliga.

3:o Äro åkerbruksredskapen i China till stor del beräknade på människokraft, och således lätta. På en plog ser man, med undantag af billen, intet jern.

Husgeråd, såväl som sjelfva husen, sakna allt jern, och verktyg för slöjderna förete blott jern i miniatyr.

4:o Lägga polisförfattningarne icke ringa hinder mot en större förbrukning af jern. Den som innehafver en

större quantitet jern, än nödvändigt erfordras för rörelsens dagliga behof, blir misstänkt och blottställes för myndigheternas förföljelse och prejerier. Anledningen uppgifves af mandarinerne vara den, att man fruktar jernets otillbörliga användande till vapen mot den bestående ordningen, och såsom ett medel till skapande och underlättande af de ofta förekommande uppresningar i orterna.

Jernhandeln är derföre så vida underkastad monopol, att endast vissa, af localauktorerne privilegierade jernhandlare, tillåtas hålla metallen till afsalu, och desse underkastas sträng uppsigt och betydlig borgen för uppfyllandet af vissa föreskrifter. Ingen transport af jern får ske utan licence. Jernhandlarna få ej sälja utöfver en viss quantitet till hvarje person, och äro skyldige till ansvar om de afyttra något jern till lösa personer, tjuvar och sjöröfvere. För anställande af försök, önskade jag hemföra en viss quantitet Chinesiskt jern af olika sorter, men mötte dervid mycken svårighet, emedan man påstod, att ej större quantum än 10 catty eller 14 skålp. fick säljas till en person. Det blef således nödvändigt att sända olika personer till flere bodar för att samla 1 picul jern.

Nästan öfverallt i det inre af China finnes jernmalm, och tackjerns-blåsning idkas der såsom folknäring i små stjälpugnar. Större gjuterier finnas väl äfven, der 100 arbetare äro använde på ett ställe, men stångjernsbruk alldeles inga, ej heller förekommer något stångjern i handeln. Allt är i små bitar.

Smederne begagna små smältstycken, mer och mindre arbetade, hvilka skiljas genom benämning af en gång eldadt och två gånger eldadt.

De störste hafva form och storlek af ett vanligt stopsmått, och förekomma ej så ofta som de mindre, hvilka äro 4 å 5 tum långa, $2\frac{1}{2}$ tum breda och $1\frac{3}{4}$ å 2 tum tjocka, eller ock 3 å 4 tum långa $2\frac{1}{2}$ tum breda och $1\frac{1}{2}$ tum tjocka. Dessa äro blott en gång eldade, d. v. s. direkte från smältugnen. De två gånger eldade ämnesstycken äro bättre hamrade, och innehålla dels 3 tums längd och $1\frac{1}{4}$ tums fyrkant, dels 5 å 6 tums längd, 3 å 4 tums bredd och 1 tums tjocklek.

Begge slagen utsmidas i vanliga smedjor, till tenar af omkring 20 tums längd, $\frac{1}{2}$ till $\frac{3}{4}$ tums bredd och $\frac{1}{4}$ å $\frac{3}{8}$ tums tjocklek, af hvilka sedan tillverkas allahanda smiden, synnerligast spik.

Det Chinesiska jernet är lätt arbetadt, och dertill användes både trädkol och stenkol. Pusten består af en på 45 graders lutning stående trädcylinder af 8 å 10 tums diameter, eller ock af en fyrkantig låda, begge försedde med en piston, som sättes i rörelse af en karl, hvilken allöses efter 1 å 2 minuters arbete. Ombytet sker så hastigt att pistonen ej ett ögonblick stadnar.

Chinesiska smeder arbeta fort och väl, samt mot så ringa arbetslön, att skillnaden i priset mellan ämnesjernet och klensmidet är förvånande ringa, isynnerhet då i betraktande tages, att endast menniskohand, utan ringaste biträde af maschineri, åstadkommer det senare. Det är troligen blott i China, som man får se 3 å 4 af dessa Vulcani lärjungar, alla med tobakspipan i munnen, utan att deraf generas, med största skicklighet handtera släggan, i händer, hvilka till form och dimensioner snarare skulle tros vara ämnade åt en qvinna än en smed.

Under de sednare åren hafva Chineserne börjat använda för större junker kettingar af jern, i stället för de

vanliga styfva ankartågen af rotting eller af yttre cocos-skalets fibrer, likväl hör detta ännu till undantagen från allmänna bruket. Äfven ser man här och der, isynnerhet på Fokiens junker, ankaren af jern substituerade för de gamla trädankaren. Sådana tillverkas i en vanlig, oftast på gatan placerad smideshärd, medelst hopvällning af de ofvan beskrifne jerntenar, hvilka hopknippade läggas i elden, hvarefter de af 3 arbetare jemte mästaren sammanvällas, hvarvid två pustar på en gång begagnas.

De hemförde profver på Chinesiskt gjutgods vittna om ovanlig skicklighet, isynnerhet då man jemnför pjensens lätthet med dess stora yta.

Chineserne besitta konsten att sammanfoga sönderbrutna effekter af gjutjern. I städer och byar möter man ständigt personer, hvilka, bärande en liten apparat, högt utropa sin skicklighet att laga gamla jernpannor, hvilken de äfven på ett för Europeen förvånande sätt bevisa, genom en nått sammanfogning, på ett par minuter, af det brustna kärlet, som derefter blir så godt som ett nytt; och jag har ofta sett denna lagning betalas blott med två styfver. Artisten smälter i en sked, medelst lampa och blåsrör, åtskilliga pulver, hvaraf massan med en thesked inhålles i sprickan, medan mannen med fingrarne intrycker den från båda sidor, en liten bit i sender, och dervid begagnar papper för att icke bränna sig. En föga märkbar upphöjning betecknar stället der sprickan varit, men kärlet anses der vara starkare än förut.

Många gånger har jag uppgjort köp om en sådan apparat, under vilkor att få lära konsten, men aldrig har det lyckats mig bringa säljaren till ärligt uppfyllande af detta vilkor. Jag har emedlertid fått löfte af på

stället bosatte personer, att framdeles få mig tillsänd en fullständig beskrifning på de ämnen som användas.

Stål tillverkas i en nära Canton belägen stor stad, benämnd *Fashan*, i den folkrika och för sin lyx och sina många fabriker celebra staden *Suchau*, samt på flere andra orter. Förbrukningen af stål, ehuru icke obetydlig, står likväl under vanligt förhållande till mängden af arbetande individer. Många verktyg behöfva väl stålsättas, men de äro i allmänhet smånätta och brukas med lätt hand.

Den Chinesiska graniten användes mycket, men den är så lätt arbetad, att den icke nöter mejseln så mycket som vår.

Chinesiskt stål eger så bestämdt företräde i opinionen, att det betalas med 7 à 8 piaster för det sämre och 15 à 20 piaster för det bättre per picul, medan Europeiskt säljes till 6 à 7 piaster.

Såsom skäl uppgifva Chinas smeder: att det inhemska stålet är mjukare, lättare arbetadt och mera drygt än det Europeiska. Det förekommer mest i handeln i kakor eller tackor, hvilka vid utminuteri sönderslås i små bitar, liknande i brottet rent tackjern, eller närmande sig till utseendet af zink.

Från England införes till Canton, och numera äfven till *Shanghai*, mest så kalladt *Nail-rod* eller skärjern, som betales med $4\frac{1}{2}$ à $4\frac{4}{5}$ piaster piculen, samt obetydligt af stångjern, och detta endast af finare dimensioner, hvilket betales med $3\frac{1}{4}$ à $3\frac{1}{2}$ piaster piculen.

De jernband, hvarmed bomullsgarns- och väfnadsbalarne äro omgjordade, säljas till smederne för 2 à $2\frac{1}{2}$

piaster piculen och hopvällas af dem till tenar, för att derefter användas till spik.

I fornda tider fördes Svenskt jern reguliert till Canton, men under sednare åren har tillförseln varit oviss och blott tillfällig, till följe hvaraf ganska få af de närvarande smederna känna det Svenska jernet.

Med skeppet Prins Carl hade åtskilliga medlemmar af bruks-sociteten afsänt profver på flere sorter Svenskt jern, med hvars spridande jag gjorde mig all möjlig möda, samt använde äfven icke obetydlig kostnad för att genom utskickade göra det känt i det inre af China. Några mycket gamla män bland Cantons smeder yttrade vid betraktande af profverna: »*Hau*», »*Hau*», »*Hauti*», *Sui-tai* [skönt, skönt, oöfverträffeligt Svenskt (jern)] tilläggande att de sedan lång tid varit ovane att begagna detta ämne. Yngre smeder deremot kallade det *Kang* (stål).

Alla medgåfvo dess bestämda företräde framför det Engelska jernet, såsom lättare arbetadt, och medtagande mindre kol, men anmärkte tillika: att det skulle vara utan ändamål att börja nyttja det utan att vara förvissade om ständig tillgång.

Ett jemnt underhållet lager af 5 à 600 Skeppund af ordinära dimensioner, fyrkant så väl som platt, skulle otvifvelaktigt leda till en framtida större afsättning, isynnerhet som flere Engelska och Amerikanska smeder nu äro etablerade i Hongkong och hafva förklarat, att de för skepps- och ångbåts-reparationer ämna företrädesvis köpa Svenskt jern, fastän dyrare än det Engelska. Om deremot på en gång skulle ditsändas allt för stora quantiteter, innan förbrukningen blifvit allmänt införd bland chineserna, så skulle handeln förstöras och priset tryckas till den grad att ditsändningen skulle upphöra.

Svenskt stål är mera känt i Canton, hvarest temmeligen stora kvantiteter blifvit införda från England, äfvensom i Svenska fartyg direkte hemifrån. Under åren 1844 och 1845 var tillförseln så öfverflödigt, att stål, som 1843 betaltes med 9 piaster, nedgick till 5 piaster, och nu sednast noterades $5\frac{1}{3}$ à 6 piaster. Företrädesvis bör sändas $\frac{3}{8}$ och $\frac{1}{2}$ tums stål, hvilket alltid betalas i förhållande bättre än det tjockare.

I *Shanghai* skulle äfven ett lager af 2 à 300 skeppund till en början kunna recommenderas, hvaremot stål der icke möter samma afsättning som i Canton.

Såsom ledning för spekulationen, torde det vara nyttigt känna de priser, hvartill det Chinesiska jernet kan produceras.

Efter de noggrannaste forskningar har jag kommit till den öfvertygelse, att de ofvan beskrifne små smältstycken eller ämnesbitar icke kunna tillverkas och föras till kuststäderna under:

$2\frac{1}{2}$ à $2\frac{3}{4}$ piaster per picul för det så kallade »en gång eldad» samt

$3\frac{1}{4}$ à $3\frac{3}{4}$ piaster per picul för det »två gånger eldad».

Detta sistnämnde fordrar likväl en ny eldning för att kunna användas på samma sätt som stångjern.

Under 1847 betaltes Svenskt stångjern med 5 piaster piculen och äfven något deröfver. Det skulle då hafva lemnat följande resultat:

168 Picul Stångjern à 5 Piaster . . Piaster 840. —

Afgår:

Frakt (efter vanlig beräkning för jern från

England) 10 Ton à 32 sh. £ 16. —

Transport P:r 840. —

Transport P:r 840. —

à 4 sh. 4^d P:r 73. 85.

Tull à 21 cents per picul . . . 35. 28.

Transport från Whampao till Canton, arbetspenningar m. m. . . 10. 87.

Provision $2\frac{1}{2}$ Proc. 21. — 141. —

Netto Prov. P:r 699. —

à 4 sh. 4^d £ 151. 9.

à 12 R:dr B:co B:co R:dr 1817. 19. 2.

168 Picul utgöra 75 Skeppund St. St. vigt. således för hvarje skeppund i Netto behållning B:ko R:dr 24. 11. 2.

Detta pris kan likväl icke alltid påräknas, och man bör icke i kalkyl antaga högre pris än P:r 4 à P:r 4. 50 c. Resultatet blir då så här:

168 Picul Stångjern à 4 Piaster . . Piaster 672. —

Afgår:

Frakt P:r 73. 85.

Tull » 35. 28.

Transp. från Whampao m. m. » 10. 87.

Provision $2\frac{1}{2}$ proc. » 16. 80. 156. 80.

Netto Prov. P:r 555. 20.

à 4 sh. 4^d £ 115. 19. 6.

à 12 R:dr B:co. B:co R:dr 1391. 33. 8.

gör för 75 skeppund Netto provenue per Skeppund B:co R:dr 18. 26. 9.

Obs. Efter pris af P:r 4. 50 c. per picul utgör Netto provenuet per Skepp:d B:co R:dr 21. 24. —

Kalkyl

öfver 200 Bunkar Stål, $\frac{1}{2}$ -tums och $\frac{3}{8}$ -tums, hälften af hvardera:

200 Bunkar eller 168 Picul Stål à Pr 6. Pr. 1008. —

Frakt Pr 73. 85 c.

Tull à 56 c. per picul. . » 94. 8.

Transport m. m. » 14. 32.

Provision $2\frac{1}{2}$ proc. » 25. 20. 207. 45.

Netto Prov. Pr 800. 55.

à $\frac{1}{4}$ d. £ 175. 9.

à 12 R:dr R:ko B:ko R:dr 2081. 19. 2.

Netto Prov. per Bunke Stål B:ko R:dr 10. 19. 6.

Jern- och Stål-manufaktur kan svårligen blifva föremål för export till China, der man helst begagnar verktyg af inhemsk tillverkning och hvarst arbetslönen är så låg, att handarbetet förmår täfla med Europas maskinarbeten.

Sändningar från England och Tyskland hafva, med undantag af få artiklar, icke realiserat 40 procent af första kostnaden, och största delen af dessa varor hafva af brist på afsättning blifvit återutförde till Manila, Java, Sandwichs-öarne och Amerikas Vestra kust.

Kobolt.

Denne metall tyckes alldeles icke vara känd i China, åtminstone yttrade de många mäklare och köpmän, hvilka jag förevisade medförde profver, att de aldrig förr sett varan. Då jag uppgaf att man deraf bereder en färg till målning af porslin, utropade de enstämmigt *tsu-pu-la!* (omöjligt!)

Skogsprodukter.

Att döma af inloppet från hafvet och seglingen upp till Canton, skulle man tro att China vore ett nästan skoglöst land. Så är likväl ej förhållandet, ty i det inre landet finnas vidsträckta höjder ännu beväxta med skog, hvaribland må nämnas *Laurus Camphora*, som växer till den storlek i China och på Formosa, att plankor af 40 till 50 fots längd, med en bredd uppgående till 36 tum deraf erhållas. För Skeppsbyggnad värderas detta träd högt, emedan det är hårdt och segt, samt, till följe af sin starka Campherlukt, icke angripes af mask. Skeppsknän och rötter af de största behöfliga dimensioner fås äfven deraf.

Grenarne söndersågas, splittras, och läggas i vatten på några dagar, samt kokas derefter, tills ett hvitt gummi utsipprar, af hvilket beredes den Camphert som exporteras till Europa. I tropik-länderna, der hvita myror på en natt kunna förstöra en hel garderob, äro koffertar, gjorde af detta träd, de enda säkra förvaringsställen för kläder.

I norra delen af provinsen *Kwan-tung* växa i stor mängd tvenne slag af fur, *Pinus Massoniana* och *Lanceolata*.

Man ser på Cantons riviere ofanteliga flottor af dessa träd nedföras för stadens konsumtion till byggnader, packlådor och allehanda andra behofver.

Nan-mo, en sort Cederträd, som påstås skola motstå insekters och tidens åverkan, samt anses vara förbe-